

سجاد عابدی

کارشناس مسائل بین الملل

تحول در مفاهیم روابط بین الملل را می توان به عنوان متغیر وابسته تحول در محیط بین الملل مورد توجه قرار داد؛ محیطی که خود تحت تاثیر کنش های انسانی بوده است. در روند تحولات محیطی و مفهومی همواره می توان نقطه عطفی را به عنوان شناسه تحولات قبل و بعد مشخص نمود و سیر تغییر مفهومی در روابط بین الملل را از آنجا ادامه داد. در این میان مفهوم امنیت نیز تحت تاثیر تحولات سطح کلان بین الملل دستخوش تغییر شده و با شروع روند جهانی شدن و تحت تاثیر فناوری اطلاعات و ارتباطات مفهومی چند بعدی یافته و این سوال را مطرح می سازد که با شروع عصر جهانی شدن و ظهور فناوری های جدید، مفهوم امنیت دستخوش چه تغییراتی شده است. بر این اساس می توان گفت فناوری اطلاعات و ارتباطات به عنوان متغیری جدید مطرح است که در قالب نظریات «سایبرپلیتیک» و «مبنتی بر مفهوم ارتباطات فراتر از آنچه پیش از این مطرح می شد، ابعاد و تعابیر مختلف امنیت نظامی، اقتصادی، سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و زیست محیطی را تحت تاثیر قرار داده است. سایبرپلیتیک مفهومی دو بخشی می باشد که اشاره به تعامل و پیوستگی دو عرصه سیاست (محل دوستی، همکاری، رقابت، ستیزه و جنگ بر سر ارزش ها و منافع) و اینترنت (فضایی جدید برای بازیگری) دارد. برخی کارشناسان حتی فراتر از این رفته و صحبت

از سایبر پلیتیک تحت عنوان «سیاست عالی» در مقابل «سیاست سفلی» نموده اند. در عرصه روابط بین الملل، تحت تاثیر سنت واقع گرایی، مسائل بین المللی به مسائل بسیار مهم و حیاتی همچون امنیت و مسائل کمتر مهم مثل موضوعات اقتصادی تقسیم می شود. برخی از کارشناسان بر این باورند که به دلیل اهمیت فضای سایبر، باید سایبر پلیتیک را جزء مسائل بسیار مهم، حیاتی و امنیتی یا سیاست عالی قرار دارد. آنها اشاره می کنند که امروزه میلیون ها نفر در سطح جهان دسترسی به کامپیوتر و اینترنت دارند و هر روزه بر تعداد کاربران و سطح و عمق استفاده از اینترنت افزوده می شود که این امر فضای بسیار مهمی برای بازیگری و در نتیجه سیاست فراهم نموده است. هر روزه بر تعداد کاربران و همچنین سطح تکنولوژی افزوده می شود. در چنین شرایطی فضای سایبر نقش مهمی در هدایت افکار عمومی، ایجاد اولویت ها و خواسته ها، دیپلماسی عمومی، جاسوسی، خرابکاری، جنگ، درگیری و هر آن چیزی را دارد که عملاً فضای سیاست واقعی را تشکیل می دهد. در نتیجه فضای سایبر باید جزء سیاست عالی محسوب شود. چارچوب نظری و مهم ترین تأثیرات فضای سایبر بر سیاست و روابط بین الملل شامل سه موضوع اساسی است. موضوع اول: ارائه «نظم مفهومی» برای تبیین ارتباط بین فضای سایبر و سیاست است. موضوع دوم: شناسایی و باور به ارتباط گسترده بین فضای سایبر و سیاست است.

موضوع سوم: تبیین مسیر و موضوعات مهم در این ارتباط می باشد. نخستین حالت مربوط به تعامل مرکز با مرکز است. در حقیقت در این وضعیت، دو خرده سیستم با یکدیگر تلاقی می کنند که در درون هر دو کارگزاران نوع مرکزی اعمال نقش می نمایند. در این وضعیت ارزش های اساسی و حیاتی مورد نظر آنها متحول گردیده و تنظیم فرایند وابستگی متقابل، به گونه ای که رفاه را افزایش و یا از خسران به آن ممانعت به عمل آورد، به عنوان بالاترین ارزش محسوب می گردد و بنابراین تهدیدات از حالت سنتی خارج شده و عواملی تهدید تصور می شوند که رفاه را با ناکارایی روبه رو سازند و این اقدام می تواند از سوی کارگزاران متعدد اعم از دولتی یا غیردولتی صورت گیرد و محسوب این که آسیب پذیری ها در قالب ضعف قدرت نظامی تعریف نخواهند شد. آسیب پذیری ها بر اساس عدم توان در مقابله با آثار سوء فرایندهای نوین، به ویژه فرایند وابستگی متقابل اقتصادی و تنظیم آن در جهت افزایش رفاه تعریف می گردد. از سوی دیگر سیستم بین الملل نیز در کلیت خود در این لایه، در جهت پایداری و تداوم، ضمن مواج شدن با تهدیدات و کارگزاران نوین، با آسیب پذیری مربوط به ساماندهی الگوهای رفتاری و تنظیم فرایندهای نوین روبه روست. دومین حالت مربوط

به تعامل پیرامون یا پیرامون و مواجه دو محیط پیرامونی با یکدیگر هستند. در محیط های مذکور که می توان آنها را به عنوان مناطق آشوب نیز تصور کرد، امنیت بر اساس پارامترهای تشکیل دهنده چهارگانه خود و در قالب سنتی تعریف می گردند. در محیط مذکور فرایندهای نوین برتری و استیلانیافته اند، چرا که اساساً نیروهای ژرف سیستمی در این گستره از کارایی لازم برخوردار نبوده و در نتیجه قادر به ایجاد محیط نوین نگردیده اند. در نتیجه چنین محیط هایی، اصل انارش می مهم ترین اصل نظم بخش محسوب می گردد. در همین راستا این خرده سیستم با موضوع بقا و احدها مواجه است و مهم ترین آسیب پذیری آن نیز در توزیع قدرت و ساختار نامتناسب قدرت بوده و کاراترین سازوکاری هم که برای بقا خود در اختیار دارد، توازن قوا با اشکال مختلف احتمالی آن است. سرانجام سومین حالت از تلاقی دو محیط مرکزی و پیرامونی با پیرامون یا کارگزاران متعددی از سوی مرکز، اعم از دولتی و غیردولتی روبه روست. این کارگزاران ارزش های اساسی و حیاتی حوزه پیرامونی سیستم، از جمله ارزش های اقتصادی، سیاسی، نظامی و فرهنگی آن را نیز در معرض تهدید قرار می دهند و در اعمال این تهدیدات، قاعده سایبرپولیتیک را جایگزین ژئال پولتیک کرده و یا در کنار آن مورد استفاده قرار خواهد داد.

حسین انصاری راد در گفت وگو با «آرمان ملی»:

تنهاراه نجات کشور اصلاح از درون است

باید دست پزشکيان را برای مذاکره باز گذاشت

آمریکا و اسرائیل همچنان در حال توطئه علیه ایران هستند

می توان با آمریکا به یک توافق شرافتمندانه رسید

آرمان ملی - احسان انصاری: آیا می توان با ترامپ با خواسته های حداکثری وارد مذاکره شد؟ آیا شرایط مذاکره و گفت وگو با غرب فراهم است؟ پیامدهای مذاکره و یا عدم مذاکره چه خواهد بود؟ «آرمان ملی» برای پاسخ به این سوالات با حجت الاسلام حسین انصاری راد نماینده ادوار مجلس شورای اسلامی گفت وگو کرده است. انصاری راد معتقد است: «امروز راه نجات کشور حضور همه نیروی علاقه مند به کشور در عرصه تصمیم گیری است. شرایط باید به شکلی باشد که همه گروه ها و افرادی که به سرنوشت کشور علاقه مند هستند بتوانند در تصمیم گیرهای مهم

حاکمیت باید دست رئیس جمهور را در تصمیم گیری و مذاکره باز بگذارند.

رئیس جمهور نیز همراه با مشاورانش از دانشمندان مسئول کشور استفاده و برنامه و تصمیمی قاطع برای مذاکره با آمریکا و غرب اتخاذ کنند

به نظر می رسد پیامدهای روانی تنش های بین المللی و تحریم هادر ماه های آینده تأثیر بیشتری بر وضعیت اقتصادی خواهد داشت. در این زمینه دولت پزشکيان چه رویکردی را باید در پیش بگیرد؟

مشکلات اقتصادی و تحریم که امروز در کشور وجود دارد در گذشته نیز به شکل های مختلف وجود داشته است. ما هنوز پس از چهل و هفت سال نتوانسته ایم متکی بودن اقتصاد به نفت را از بین ببریم. در همه این سال ها نیز این مسأله مطرح بوده و کارشناسان مختلف در این زمینه اظهار نظر کرده اند. با این وجود هنوز اقتصاد ما به نفت متکی است و به همین دلیل نیز در شرایطی که قیمت نفت دچار نوسان می شود و با ایران مورد تحریم قرار می گیرد مشکلات اقتصادی کشور افزایش پیدا می کند. البته این وضعیت تنها در زمینه اقتصادی وجود داشته و در زمینه های سیاست خارجی، مدیریت فرهنگی و همچنین آسیب های اجتماعی نیز با ناکارآمدی همراه بوده ایم. همه ما می دانیم که در شرایط کنونی زندگی برای مردم سخت شده و مردم از نظر اقتصادی به سختی زندگی می کنند. با این وجود در شرایط کنونی دولت باید به مردم امید و انگیزه بدهد و تلاش کند با مردم به شکلی سخن بگوید که مردم در صحنه حضور پیدا کنند و به مسئولان در این شرایط سخت کمک کنند. بنده از ابتدای انقلاب و از زمانی بود که در مجلس اول شورای

راه نجات این است که همه مردم کشور در اداره کشور مشارکت داشته باشند و اگر چنین شود، می توان مدعی بود که دموکراسی واقعی در کشور ایجاد شده است. بدون شک هر راهی بجز این کشور را به بن بست می کشاند

به آمریکا چه ربطی دارد که ایران امکانات و صنعت هسته ای دارد یا ندارد

ادامه از صفحه ۲

تورویست و مظهر واقعی تروریسم،

آمریکا است

حضرت آیت... خامنه ای در بخش دیگری از سخنانشان با اشاره به یاهوگویی های اخیر رئیس جمهور آمریکا درخصوص منطقه و ایران عزیز گفتند: رئیس جمهور آمریکا با سفر به فلسطین اشغالی و بیان مشتی حرف پوچ همراه با لوگویی سعی کرد صهیونیست های مایوس را امیدوار کند و به آنها روحیه بدهد. ایشان سیلی باورنکردنی جمهوری اسلامی ایران به رژیم صهیونیستی در جنگ ۱۲ روزه را عامل مایوس شدن آنها دانستند و افزودند: صهیونیست ها توقع نداشتند که موشک ایرانی بتواند با شعله ها و آتش خود به اعماق مراکز حساس و مهم آنها نفوذ و این مراکز را نابود و تبدیل به خاکستر کند. رهبر انقلاب با تأکید بر اینکه ایران موشک ها را از جایی نخرید یا کرایه نکرد بلکه دست ساخته و شناسنامه جوان ایرانی است، گفتند: جوان ایرانی وقتی وارد میدان می شود و با سبی و تلاش زیرساخت های علمی را فراهم می کند، قادر به انجام دادن چنین کارهای بزرگی است. ایشان تأکید کردند: این موشک ها نیروهای مسلح و صنایع نظامی ما آماده داشتند و استفاده کردند و به هم وارد و اگر لازم باشد در وقت دیگر از آن استفاده می کنند. ایشان پس از جمع بندی علت یاهوگویی های ترامپ در قالب حرفهای سبک و رفتارهای جلف برای روخیه دادن به صهیونیست ها، به بیان چند نکته در خصوص ادعاهای او پرداختند و گفتند: در جنگ غزه، آمریکایی تردید شریک اصلی جنایات رژیم صهیونیستی است همچنان که خود رئیس جمهور آمریکا هم اعتراف کرد که ما با این رژیم در غزه کاری می کردیم البته اگر این راهم نمی گفت، معلوم بود چرا که امکانات و تسلیحاتی که در طول این جنگ بر روی سر مردم بی پناه غزه ریخته می شد، متعلق به آمریکا بود. حضرت آیت... خامنه ای ادعای دیگر ترامپ مبنی بر جنگ آمریکا با تروریسم را نمونه دیگری از سخنان دروغ و خواندند و افزودند: بیش از ۲۰ هزار کودک و نوزاد در جنگ غزه به شهادت رسیدند. آیا آنها تروریست بودند؟ تروریست، آمریکا است که داعش را ایجاد می کند و به آن همان منطقه می اندازد و امروز هم عده ای از افراد را در منطقه ای را اختیار گرفته و برای استفاده خود نگه داشته است. ایشان کشتار حدود ۲۰ هزار انسان در جنگ غزه و همچنین به شهادت رساندن بیش از هزار ایرانی در جنگ ۱۲ روزه را شواهدی آشکار از خوی تروریستی آمریکا و رژیم صهیونیستی خواندند و خاطرنشان کردند: آنها علاوه بر کشتار کور مردم، دانشمندان ما همچون طهرانچی و عباسی را ترور و به این جنایت افتخار کردند اما باید بداند که نمی توانند علم را ترور کنند. رهبر انقلاب اسلامی با اشاره به حرف های رئیس جمهور آمریکا که ضمن افتخار کردن به بمباران صنعت هسته ای ایران مدعی از بین بردن آن شده بود، افزودند: ایراد ندارد، به همین خیال باشید اما اصلاً شما چه کار هستید که اگر کشوری صنعت هسته ای دارد، در قبال آن باید و نیاید مطرح کنید. چه ربطی به آمریکا دارد که ایران امکانات و صنعت هسته ای دارد یا ندارد. این خدشات ها باب، غلط و زورگویانه است. رهبر معظم انقلاب با اشاره به اظهارات سراسری و ۷ میلیونی علیه ترامپ در ایالت ها و شهرهای مختلف آمریکا گفتند: شما اگر خیلی توانایی دارید به جای دروغ بپارکنی، دخالت در کار دیگر کشورها و اقداماتی همچون ساخت پایگاه نظامی در آنها، این میلیون ها نفر را آرام کنید و به خانه های خود بازگردانید. حضرت آیت... خامنه ای با تأکید بر اینکه تروریست و مظهر واقعی تروریسم، آمریکا است، ادعای ترامپ مبنی بر طرفداری از مردم ایران را هم دروغ خواندند و افزودند: تحریم های ثانویه آمریکا که تعداد زیادی از کشورها نیز از ترس

با آن همراهی می کنند علیه ملت ایران است بنابراین شما دشمن ملت ایران هستید نه دوست آن. ایشان با اشاره به اظهار آمادگی ترامپ برای معامله گفتند: می گوید من اهل معامله ام در حالی که اگر معامله با زورگویی همراه و نتیجه آن از قبل معلوم باشد، معامله نیست بلکه تحمیل و زورگویی است. ملت ایران زیر بار تحمیل نخواهد رفت. رهبر انقلاب با اشاره به حرف دیگر ترامپ مبنی بر وجود مرگ و جنگ در منطقه غرب آسیا و به قول آنها خاورمیانه، خاطرنشان کردند: جنگ ها را شما به راه می اندازید. آمریکا جنگ پیدا است و علاوه بر ترور، جنگ افروزی می کند. وگرنه این همه پایگاههای نظامی آمریکا در منطقه برای چه هدفی است؟ شما اینجا چه کار دارید؟ این منطقه چه ربطی به شما دارد؟ منطقه از آن مردم خود منطقه و جنگ و مرگ در این منطقه ناشی از حضور آمریکا است. حضرت آیت... خامنه ای در پایان، مواضع رئیس جمهور آمریکا را غلط و در بسیاری از موارد دروغ و حاکی از زورگویی برشمردند و تأکید کردند: اگرچه زورگویی بر روی برخی کشورها اثرگذار است اما به توفیق الهی هرگز روی ملت ایران تأثیری نخواهد گذاشت. در این مراسم تیم ملی نونهالان باستانی کشور، حرکاتی از این ورزش را اجرا کردند که با تمجید و تعریف رهبر انقلاب روبه رو شدند.

انسانی توانمند و زیاد و موقعیت ژئوپلیتیکی ممتاز است. با تکیه بر این ظرفیت ها، کشور می تواند سیاستی منعطف، چندوجهی و غیرایدئولوژیک اتخاذ کند. ایزدی تصریح کرد: اگر ایران سیاست موازنه میان شرق و غرب را دنبال کند، می تواند همکاری های پایدار و سازنده ای داشته باشد. کشورهای حاشیه خلیج فارس از نظر اقتصادی به چین نزدیک اند، اما از نظر سیاسی و راهبردی با غرب پیوند دارند.

تمرکز بیش از حد بر شرق نمی تواند سیاستی کارآمد باشد. باید سیاستی متوازن داشت و شرق و غرب را توانا ام بینیم. واقعیت این است که چین و روسیه به تمام قطعه نامه های هسته ای شورای امنیت علیه ایران رای دادند. این دو کشور هرگاه قطعشان اقتضا کند، علیه ایران رای می دهند و هرگاه شرایط ایجاب کند، کارت ایران را حفظ می کنند. رفتار آن ها کاملاً مبتنی بر منافع اقتصادی، سیاسی و ژئوپلیتیکی خودشان است.

آمریکا دیگر نتواند از تحریم ها به عنوان ابزار امتیازگیری سیاسی استفاده کند. این روند بخشی از پروژه بازتعریف نظم جهانی است که البته تحقق آن به این زودی ها و به این راحتی ها میسر نمی شود.

این تحلیلگر روابط بین الملل همچنین بیان کرد: در وضعیت کنونی، ایران برای روسیه و چین به منزله یک کارت سیاسی و راهبردی محسوب می شود. تازمانی که مسئله اوکراین حل و فصل نشود، روس ها اجازه نخواهند داد مسئله هسته ای ایران نیز حل شود. آنها معتقدند هرچه انرژی و تمرکز آمریکا در چند جبهه هم زمان، تقسیم شود، تمرکزش را از دست می دهد: از این رو، روسیه ترجیح می دهد در این میان ابتدا مسئله خودش حل شود. در چنین شرایطی، هوشیاری ایران حیاتی است؛ نباید اجازه داد روسیه یا چین از موقعیت ایران برای پیشبرد اهداف خود بهره برداری کنند. ایران کشوری با منابع غنی نفت و گاز، ظرفیت بالای گردشگری، نیروی

جهانبخش ایزدی:

روسیه و چین کارت ایران را نگه داشته اند

نقش های متفاوتی دارند. چین بیشتر در حوزه ی اقتصادی با ایران همکاری می کند، در حالی که روسیه نماد روابط سیاسی و امنیتی است. هر یک از این دو کشور کارویژه های خاص خود را دارند. چین به دلیل درهم تنیدگی اقتصادش با اقتصاد آمریکا، هم قدرت تأثیرگذاری بالایی دارد و هم در برابر فشارهای آمریکا می تواند آسیب پذیر باشد اما روسیه، چون درگیری مستقیم با غرب دارد، قدرت اصرار بر مواضعش را دارد. نکته دیگر آن است که پس از خروج آمریکا از برجام، این توافق عملاً از کار افتاد و ابتکارهای اروپایی هاینز نتیجه ای نداشت. از آن زمان، برجام عملاً مرد. طرف های غربی ابزارهای لازم برای فشار بر ایران را در اختیار دارند، اما بخشی از رفتار چین و روسیه در قبال آمریکا در چارچوبی گسترده تر قابل تحلیل است. این دو کشور در تلاش اند تا نظم جدیدی در روابط بین الملل ایجاد کنند؛ نظمی که در آن یک جبهه گرایی آمریکا از بین برود و

یک استاد دانشگاه و تحلیلگر روابط بین الملل اظهار داشت: روسیه، چین و ایران بر این باورند که با تصویب قطعنامه ۲۲۳۱، پس از گذشت ۱۰ سال، وضعیت جمهوری اسلامی ایران باید به حالت نرمال بازگردد؛ به این معنا که فعالیت های هسته ای ایران تحت نظارت آژانس بین المللی انرژی اتمی و در چارچوب موازین بین المللی ادامه یابد، غنی سازی در سطح قانونی انجام شود و بهره برداری صلح آمیز از فناوری هسته ای ممکن شود. در مقابل، کشورهای غربی می گویند اسنپ یک بخشی از همین قطعنامه است و نمی توان آن را نادیده گرفت. از دید آنها، نمی شود تنها به بند نرمال سازی پس از ۱۰ سال استناد کرد، در حالی که اسنپ یک در همان متن قطعنامه گنجانده شده است.

بنابراین، ادعا می کنند که فعال سازی اسنپ یک در چارچوب حقوقی قطعنامه ۲۲۳۱ انجام شده است. جهانبخش ایزدی، گفت: در روابط ایران با شرق، چین و روسیه